Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-12-06

TRN 2019-0154

Handläggare:
Rebecka Frej

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Ansökningar om bidrag ur Hållbarhets- och skärgårdsanslaget

Ärendebeskrivning

Prioritering av ansökningar av bidrag ur Region Stockholms hållbarhets- och skärgårdsanslag med sista ansökningsdatum 2019-10-18. Bedömningen av ansökningar har utförts i överenstämmelsen med *Riktlinjer för det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget*, TRN 2017-0038 samt det fastställda utlysningsfokuset för verksamhetsåret 2019, TRN 2018–0157.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2019-12-06
AB Familjebostäders ansökan om bidrag, TRN 2019–0154, 2019-08-23

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. AB Familjebostäders ansökan om stöd för projektet *Förstudie rörande klimatskyddande året-runt-odlingar som drivkraft och möjliggörare för lokalt entreprenörskap och samverkan i Rinkeby* från det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget, TRN 2019–0154, avslås.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Ärendet avser förslag till beslut gällande bidrag ur hållbarhets- och skärgårdsanslaget. En bidragsansökan som är föremål för prioritering inom anslaget har inkommit förvaltningen och en ansökan har efter dialog med sökanden blivit återkallad.
Förvaltningen föreslår avslag till projekt Förstudie rörande klimatskyddande året-runt-odlingar som drivkraft och möjliggörare för lokalt entreprenörskap och samverkan i Rinkeby.

Bakgrund
I arbetet med att säkerställa strategisk bidragsgivning är två ansökningstillfällen för 2019 beslutade i tillväxt- och regionplanenämnden; dels ett ansökningstillfälle med sista datum för ansökan den 15 mars 2019, dels det andra tillfället med sista dag för ansökan den 18 oktober 2019. Förvaltningen ger genom ett samlat tjänsteutlåtande för bidragsansökningarna förslag på prioriteringar inom bidragsgivningen.

Förvaltningschefen har beslutanderätt för bidragsärenden om högst 300 000 kronor. Bidragsärenden understigande 300 000 behandlas löpande på förvaltningen.

Inkomna ärenden som överstiger 300 000 kronor för sista ansökningsdag 18 oktober:

Diarienummer	Sökande	Projekt	Belopp kr.	Förslag till beslut
TRN 2019–0153	Norrtälje Naturcentrum	Mångfaldsodling	1 174 300	Återkallad
TRN 2019–0154	AB Familjebostäder	Förstudie rörande klimatskyddande året-runt-odlingar som drivkraft och möjliggörare för lokalt entreprenörskap och samverkan i Rinkeby	500 000	Avslås

Ärendet TRN 2019–0153 är återkallad då projektet saknade medfinansiering, vilket inte uppfyller kriterierna för bidrag.

TRN 2019-0154 – Förstudie rörande klimatskyddande året-runt-odlingar som drivkraft och möjliggörare för lokalt entreprenörskap och samverkan i Rinkeby
AB Familjebostäder ansöker om 500 000 kronor för att utföra ett projekt med målsättning att ta reda på förutsättningar för att starta året-runt-odlingar i deras fastigheter vid Rinkebystråket. Projektet är en förstudie som löper från oktober år 2019 till mars år 2020. Genom en plattform för odling vill Familjebostäder rikta fokus på de utmaningar och problem som finns i socioekonomiskt svaga områden. De saknas mötesplatser, arbetstillfällen och verksamheter som lockar utomstående och skapar flöden. Familjebostäder är en av de största fastighetsägarna i Rinkeby och har ansvar att utveckla stadsdelen och göra den till en attraktiv plats för de som bor och verkar i området. Stråket har tidigare byggts om från en

separat bussgata till en stadsgata. Nu återstår arbetet att utveckla platsen så att det skapas mervärde för Rinkebyborna som är långsiktigt hållbart.

Överväganden
Bidragen inom det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget ska fungera som en hävstång för gemensamma strategiska kraftsamlingar mellan Region Stockholm och andra aktörer i regionen. Region Stockholm ska genom bidragen vara en aktiv part för att verka för genomförandet av RUFS och andra för anslaget relevanta planer och program.

Bidragsgivning inom anslaget sker med beaktande av kommunallagen (2017:725) 2 kap, vilket innebär att bidrag kan ges till kommuner, kommunala bolag, organisationer, stiftelser och ideella föreningar och i övrigt om sökanden tydligt visar att projektet inte syftar till att direkt stödja enskild näringsidkare eller enskild person. Bidrag kan även ges till projekt eller verksamhet som är av allmänt intresse för Region Stockholms område (Stockholms län) och kan därför inte ges till projekt:
• av enbart lokal karaktär,
• som avser reguljär verksamhet som handhas av staten, landstinget, en kommun eller någon annan,
• som avser insatser som genomförts innan ansökan för bidrag har inkommit till förvaltningen.

Bidragsgivning inom Region Stockholms regionala hållbarhets- och skärgårdsanslag sker med beaktandet av Region Stockholms utgångspunkter för bidragsgivning. Bidrag kan beviljas till projekt och verksamhet som:
• har en tydlig regional nytta genom koppling till
    ◦ vision, mål och ambitioner i den gällande regionala utvecklingsplanen RUFS 2050 eller
    ◦ andra för projektet eller verksamheten relevanta regionala planer, program eller liknande.
• främjar samverkan och förstärker befintliga eller nya samverkansformer mellan aktörer som är relevanta för utvecklingen av projektet eller verksamheten.
• bidrar till en hållbar utveckling på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt sätt, i linje med RUFS 2050, regionala prioriteringar samt Region Stockholms budget.

TRN 2019–0154 – Förstudie rörande klimatskyddande året-runt-odlingar som drivkraft och möjliggörare för lokalt entreprenörskap och samverkan i Rinkeby.
Förvaltningen är positiv till Familjebostäders ambitioner för Rinkebystråket och strävan efter att adressera områdets utmaningar. Förvaltningen bedömer dock att projektet inte uppfyller kriterierna för bidrag ur hållbarhets- och skärgårdsanslaget då projektet bedöms ligga inom bolagets ordinarie verksamhet. Enligt bidragens riktlinjer kan nämnden inte bevilja medel till projekt som ligger i verksamheters ordinarie uppdrag. Förvaltningen föreslår därmed att ansökan om bidrag avslås.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet avser bidrag från Region Stockholms regionala hållbarhets- och skärgårdsanslag och ryms inom budgeten för verksamhetsåret 2019 och bedöms inte innebära ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Inger Starheim Lagerquist
Tf. Förvaltningschef

Rebecka Frej
Regionplanerare

Region Stockholm

Ansökan om Hållbarhets- och skärgårdsbidrag

Alla fält i blanketten är obligatoriska. Var noggrann med att fylla i korrekta uppgifter.
När blanketten är ifylld skriver du ut den och alt 1. scannar och skickar in blanketten till **registrator.trf@sll.se** eller alt 2. skriver ut och skickar in på postadress **Region Stockholm, Tillväxt- och regionplaneförvaltningen, Box 22 550, 104 22 Stockholm.**

1. Inriktning

Typ av projekt enligt kriterier i Riktlinjer för det regionala Hållbarhets- och skärgårdsanslaget: Sätt ett, eller flera X.	
Hållbarhetsbidrag – Bidrag kan beviljas till projekt och verksamhet inom Stockholmsregionen som avser driva en utvecklingsprocess som ligger i linjen med vision, mål och ambitioner i RUFS samt regionala prioriteringar och uppfyller något/några av följande kriterier:	
• Projektet eller verksamheten har hållbar utveckling (social, ekonomiska och ekologiskt perspektiv) som huvudsaklig utgångspunkt.	X
1. Är åtgärdsinriktat och stimulera samverkan mellan olika aktörer.	X
2. Är kunskapshöjande eller metodutvecklande, t.ex. pilotprojekt.	X
3. Stimulerar innovationer och/eller teknikutveckling.	X
4. Medfinansiering för projekt med finansiering från EU-fonder, EU-program eller annan offentlig finansiering.	
Skärgårdsbidrag – Bidrag ur det regionala skärgårdsanslaget kan beviljas till projekt och verksamhet som avser att värna eller utveckla kusten och skärgården i Stockholmsregionen. Projekt eller verksamhet ska vara förenliga med att utveckla och värna, natur- och kulturmiljö i linje med vision, mål och ambitioner i RUFS samt den gällande strategin för landsbygds- och skärgårdsutveckling. Projekt eller verksamhet ska uppfylla något/några av följande kriterier:	
1. Verksamhetsbidrag till föreningar och organisationer knutna till internationell samverkan samt till organisationer som företräder skärgården utifrån ett brett perspektiv, med dess olika intressen.	
2. Bidrag till infrastrukturprojekt som syftar till att öka skärgårdens tillgänglighet.	
3. Bidrag till projekt på öar utan bro, tunnel eller statlig färja som skapar förutsättningar för boende, verksamhet och rekreation.	
4. Bidrag till medfinansiering för skärgårdsprojekt med finansiering från EU-fonder, EU-program eller annan offentlig finansiering.	
Ansökan ska utgå ifrån *Riktlinjer för det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget*. Där förvaltningen anser att kriterier för bidrag inte är uppfyllda kommer sökande få meddelande om att ansökan inte att behandlas.	

2. Allmänna uppgifter

Projektets namn: Förstudie rörande klimatskyddade året-runt-odlingar som drivkraft och möjliggörare för lokalt entreprenörskap och samverken i Rinkeby		
Projektperiod: Okt 2019- Mars 2020 Ange projektets start-och slutdatum. Kostnader som uppkommer före eller efter denna period är inte stödberättigade. Slutredovisning av projektet ska ske inom en månad efter projektets slutdatum.		
Sökt belopp från anslaget (högst 50 % av totalkostnad): 500 000 kr	**Projektets totalkostnad:** 1 000 000	**Övrig medfinansiering:** 100 000

Region Stockholm

3. Uppgifter om sökanden

Sökande: AB Familjebostäder	
Juridisk form: t ex ekonomisk förening, stiftelse osv. Aktiebolag	
Org.nummer: 556035-0067	**Kontaktperson:** Lars Nylund
Postadress: Box 92100	**E-postadress:** Lars.Nylund@familjebostäder.com
Postnummer: 120 07 Stockholm	**Telefon:** 08-737 20 00
Kommun: Stockholm	**Webbadress:** familjebostader.com
Är sökande momspliktig? ☐ Ja ■ Nej	

Sammanfattning - Sammanfattning av projektet, innefattande alla delar av ansökan (bakgrund, syfte, mål, bidragskriterier, regional nytta, genomförande, resultatspridning).

Rinkeby är ett område med många utmaningar; arbetslösheten är hög, inkomsterna låga och trångboddheten utbredd, många upplever att de lever i ett utanförskap. De utmaningar som finns och bristen på meningsfullt platsinnehåll är inte på något sätt unikt för Rinkeby, situationen ser liknande ut i många socioekonomiskt svaga områden. Familjebostäder är en av de största fastighetsägarna i Rinkeby och har därmed ett stort ansvar för att utveckla stadsdelen, att göra den mer attraktivt för de som lever och verkar i området. Familjebostäder vill också verka för en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande stadsdel.

I Sverige importeras varje år frukt och grönsaker för mellan 20- och 25 miljarder. De senaste årens tekniska utveckling inom klimatskyddade odlingssystem innebär att en andel av den frukt och grönsaker som importeras skulle kunna odlas lokalt, med vinst, på ett betydligt mer klimatsmart och resurseffektivt sätt än de odlas idag i exportländerna.

Det tänkta projektets mål är att undersöka om det finns förutsättningar att genomföra ett pilotprojekt kring skapandet av en långsiktigt fungerande plattform för lokal samverkan, produktion och handel baserad på klimatskyddad året-runt odling i urbana och semiurbana miljöer. Denna plattform kommer att vara av både fysisk och organisatorisk natur, och en av Familjebostäders fastigheter på Rinkebystråket kommer att utgöra den fysiska "startpunkten" och samlingspunkten för plattformen, som sedan är tänkt att kunna replikeras och spridas till andra fastigheter, platser och sammanhang i andra socioekonomiskt utsatta områden. Förstudien kommer innefatta områdena fastighetstekniska lösningar, odlingstekniska lösningar, Fastighetsutveckling samt lokalt entreprenörskap och samverkan runt livsmedel.

Projektet i sin helhet anknyter till alla de fyra mål som finns i RUFS. Förstudien ämnar undersöka om det finns förutsättningar att genomföra projektet vilket har följande kopplingar till RUFS: (forts. bilaga 1)

Region Stockholm

4 Beskrivning av insatsen/projektet

Koppling till kriterier för bidrag och regional nytta – Ange hur projektet uppfyller de kriterier för bidrag som anges under punkt 1 i ansökan och projektet bidrar till en hållbar utveckling. Vad har projektet för regional nytta?

Förstudien är en del av en process som genom en konkret åtgärd, skapandet av en plattform för lokal samverkan, produktion och handel baserad på klimatskyddad odling i urban miljö, syftar till att både adressera de utmaningar som finns i socioekonomiskt svaga områden och de utmaningar som finns gällande framtidens livsmedelsproduktion till följd av bl.a. ökad urbanisering och klimatförändringar. Att bryta segregationen och utanförskapet är avgörande för Stockholmsregionens såväl som Sveriges fortsatta utveckling. Idag är utmaningarna och problemen fler än lösningarna, utmaningarna är så pass omfattande att det inte finns någon enda eller enkel lösning. Samhällets olika aktörer måste kraftsamla för att finna olika lösningar, och konkreta åtgärder måste sjösättas. Likaså är frågan om livsmedelsförsörjning av yttersta vikt för regionens såväl som landets utveckling. I dagsläget råder ingen brist på livsmedel i regionen, men för att vara förberedda inför framtida utmaningar behövs åtgärder sättas in innan det är försent. Dagens livsmedelsförsäljningssystem som är starkt beroende av import på ett sätt som gör regionen sårbar och har en negativ klimatpåverkan, vidare kan klimatförändringarna komma att innebära att dagens produktionsländer i framtiden inte längre kommer kunna producera det vi efterfrågar. I förstudien kommer det att undersökas om det är möjligt att genom samverkan mellan olika aktörer; fastighetsägare, entreprenörer, civilsamhälle och expertis, är möjligt att adressera utmaningar gällande såväl integration som livsmedelsförsörjning genom en gemensam åtgärd.

Förstudien ämnar verka kunskapshöjande för samtliga involverade parter gällande möjligheterna att utveckla en långsiktig plattform för lokal samverkan, produktion och handel baserad på klimatskyddad odling i urban miljö. Ett framtida verkställande av projektet skulle fungera som ett pilotprojekt för denna typ av verksamhet, och skulle kunna leda till replikering i andra fastigheter och områden. Uttrycket "pilotprojekt" överensstämmer dock dåligt med visionen av det vi vill skapa, då ett projekt i sin natur är tidsbegränsat och själva syftet med denna process är att finna konceptet för en långsiktigt hållbar verksamhet. En mer passande benämning vore snarare "pionjärande process och verksamhet".

Förstudien såväl som ett framtida verkställande av projektet är i sin natur teknikutvecklande. Den tekniska utvecklingen gällande inomhusodling har kommit långt de senaste åren, men då antalet fullskaliga anläggningar ännu är få till antalet innebär varje ny anläggning vidare utveckling av tekniken för att passa rådande omständigheter. Allt eftersom kunskapsbanken inom området växer underlättas etableringen av nya anläggningar; något som på sikt kommer bidra till tryggad livsmedelsförsörjning i regionen.
I sin helhet bidrar projektet till en hållbar utveckling såväl socialt, ekologiskt som ekonomiskt.

forts. se bilaga 2

Region Stockholm

Bakgrund - Frågeställningar att beröra är varför projektet behövs, vilken efterfrågan finns och hur kommer projektet att påverka/förändra situationen?

Familjebostäder äger fastigheterna kring Rinkebystråket, 2012 inleddes ett arbete från FB med att förändra och förbättra stråket som byggdes om från en trafikseparerad bussgata till en stadsgata. Syftet med projektet var att skapa ett mer attraktivt Rinkeby genom utvecklandet av en kommersiell plats med nya arbetstillfällen för Rinkebyborna. Förhoppningen var att Rinkebystråket skulle bli en trygg och inbjudande plats som lockar både Rinkebybor och utomstående. Tyvärr har visionen som fanns gällande Rinkebystråket och Rinkeby som helhet inte realiserats. Många av de näringsidkare som etablerat sig på Stråket har haft det svårt att få sina verksamheter att gå runt då köpkraften i området är låg och besöken från utomstående uteblivit. Vakanser och icke infriade förhoppningar har lett till ett visst missnöje bland de boende i området; den trygga, inbjudande och levande plats de hade hoppats på har inte förverkligats. Familjebostäder har därför beslutat att ta ett omtag kring platsen.

Rinkeby är ett område med många utmaningar; arbetslösheten är hög, inkomsterna låga och trångboddheten utbredd, många upplever att de lever i ett utanförskap. Det finns ingen "quick fix" för att lösa dessa utmaningar, det krävs djupgående insatser från flera av samhällets aktörer. En del av arbetet är att utveckla platsen, den fysiska utformningen såväl som dess innehåll. Utvecklingsarbetet som Familjebostäder hittills genomfört har förbättrat den fysiska utformningen på ett positivt sätt, detta är något som även invånarna i Rinkeby bedyrar; Rinkebystråket upplevs idag som fint och välordnat. Kvarstår arbetet med att utveckla platsens innehåll, det behövs ett innehåll som skapar mervärde för Rinkebyborna och som är hållbart på lång sikt.

Slutsatsen av en analys av platsen som den fungerar idag och dess förutsättningar är att Rinkebystråket inte har någon framtid som först och främst kommersiell plats. De ekonomiska förutsättningarna för omfattande handel saknas i området och handel är inte vad de boende efterfrågar. I Rinkeby saknas (icke-kommersiella) mötesplatser, arbetstillfällen och verksamheter som lockar utomstående och skapar flöden.

De utmaningar som finns och bristen på meningsfullt platsinnehåll är inte på något sätt unikt för Rinkeby, situationen ser liknande ut i många socioekonomiskt svaga områden. Allteftersom staden och våra konsumtionsmönster förändrats över tid har förutsättningarna för handel i stadsdelar förändrats. Tidigare självklara inslag i stadsbilden, så som t.ex. postkontor, bankkontor, skrädderier och videobutiker, är idag sällsynta. I innerstaden och köpcentrum har många av dessa ytor ersatts av andra verksamheter, inte minst mat & dryck under de senaste åren. I många socioekonomiskt svaga områden är inte efterfrågan tillräckligt hög för att denna typ av verksamheter ska kunna överleva. Resultatet blir att lokaler står vakanta, otryggheten ökar och känslan av utanförskap blir starkare. Detta står i stark kontrast mot den vision om levande städer och stadsdelar som finns. För att möta denna utmaning behöver nya typer av verksamheter ta plats i våra städer och stadsdelar och nya affärsmodeller utvecklas.

forts. se bilaga 3

Region Stockholm

Syfte och mål - Beskriv vilka effekter som förväntas av projektet samt vilka resultat projektet ska uppnå. Ange hur projektet anknyter till den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, och planens vision, mål och prioriteringar. Ange även koppling till andra, för landstinget, relevanta planer och program.

Syftet med förstudien är att undersöka om det finns förutsättningar att genomföra ett pilotprojekt kring skapandet av en långsiktigt fungerande plattform för lokal samverkan, produktion och handel baserad på klimatskyddad året-runt odling i urbana och semiurbana miljöer. Denna plattform kommer att vara av både fysisk och organisatorisk natur, och en av Familjebostäders fastigheter på Rinkebystråket kommer att utgöra den fysiska "startpunkten" och samlingspunkten för plattformen, som sedan är tänkt att kunna replikeras och spridas till andra fastigheter, platser och sammanhang.

För att kunna starta och driva denna process på ett framgångsrikt vis krävs att många komponenter och aktörer verkar i synergi. Det är dessa komponenter vi, tillsammans med tillkopplade specialister, vill identifiera, belysa och analysera i förstudien. Komponenterna kan delas upp i:

• Fastighetstekniska lösningar för delande av spillenergi och systeminfrastruktur som vatten/avlopp, ventilation och el. Samt strukturella och byggnadstekniska lösningar som påbyggda klimatskal, accesspunkter och andra tillbyggnader samt harmonisering med planbestämmelser och bygglov.

• Odlingstekniska lösningar för produktion av frukt, grönt och ibland fisk i urbana miljöer. Vilket inkluderar belysning, hydro- och akvaponiska system, styr- och reglersystem, kretsloppslösningar för kompost och näringsämnen, mm.

• Fastighetsutveckling, nya mötesplatser och nya affärsmodeller. Då rum för året-runt odling samtidigt skapar behagliga och attraktiva året-runt mötesplatser, kan en ny slags fastighetsnyttjande växa fram, där både produktion, försäljning och möten kan samverka i samma utrymme.

• Lokalt entreprenörskap och samverkan runt livsmedel, sysselsättning, utbildning och social hållbarhet är det innehåll och de effekter/funktioner som de tekniska förutsättningarna kan generera. Lokal produktion av livsmedel kan skapa en lokal ekonomi där både delande, cirkularitet och kommersiella modeller kan inrymmas och samverka. Produktionen innebär skapandet av en delvis ny arbetsmarknad som behöver kompetensförsörjas.

Effekt som förväntas av förstudien:
Från en genomförd förstudie av konceptet och platsen förväntar sig Familjebostäder en djupgående analys och rapport av de tekniska, ekonomiska och organisatoriska faktorer som tillsammans kan skapa förutsättningar för uppstart av det pilotprojekt i fastigheten på Rinkebystråket, och eventuellt kringliggande fastigheter, som beskrivs i visionsbilagan. Förstudien kommer att ligga till grund för det beslut som Familjebostäder kommer ta i juni 2020 angående uppstart av ett fysiskt pilotprojekt för en plattform i Rinkeby.

Se bilaga 4 för visionsbild

forts. bilaga 5

Region Stockholm

Genomförande/Verksamhetsplan – Tidplan med planerade aktiviteter och insatser samt hur dessa ska utföras. Finns kopplingar till andra liknande verksamheter/projekt? I så fall, på vilket sätt kompletterar projektet befintliga insatser eller nuvarande arbetssätt/metoder?

Det önskade startdatumet för utveckling av en lokal pilot-plattform för klimatskyddad året-runt odling och kringliggande verksamhet i Rinkeby är augusti 2020.

Målet med förstudien är att utreda de tekniska, ekonomiska, organisatoriska och platsspecifika utmaningarna som ligger till grund för ett beslut att utveckla denna pilot-plattform, samt att utarbeta en hållbar plan för uppstart, genomförande och drift.

Aktiviteter i förstudien:

Familjebostäder ämnar genomföra de tekniska och strategiska genomlysningarna tillsammans med konsulter som är ledande inom sina områden inom fastighetsutveckling, områdesutveckling och odlingsteknik.

Fastighetstekniska aktiviteter:
• Genomföra tekniska analyser över fastigheten/fastigheterna som ska utvecklas, för att identifiera potential och förutsättningar för om- och tillbyggnader och funktionsanpassning.
• Genomföra tekniska analyser över fastigheten/fastigheterna som ska utvecklas, för att identifiera potential och förutsättningar för tillvaratagande och återanvändning av spillenergi och sammankoppling av fastighetens VA/Vent/El-system för drift av tillbyggda klimatskal och tillagda odlingsfunktioner.
• Identifiera funktionella och kostnadseffektiva metoder och lösningar för retro-fit och tillbyggnation av externa klimatskal för odlingssyften.
• Undersöka och identifiera hur fastighetens förändrade gestalt och funktion kan harmonisera med befintlig detaljplan, och hur temporära bygglov kan användas i omställningsprocessen.

Fastighetsekonomiska aktiviteter:
• Undersöka hur isolerade klimatskal och året-runt odling inomhus kan skapa nya förutsättningar för uthyrning av outnyttjade lokaler och fastigheter.
• Undersöka möjligheten att skapa nya lokala arbetsplatser samt marknads- och mötesplatser genom funktionsomställning till året-runt produktion av livsmedel.
• Undersöka alternativa och nya modeller för drift, förvaltning och uthyrning av odlingsrelaterade lokaler och fastigheter. (Produktionsanläggningar, odlarhotell, förädling, marknadsplatser, restauranger, caféer och catering, mm)

forts. se bilaga 6

Region Stockholm

Resultatspridning – Beskriv insatser för erfarenhets- och kunskapsutbyte/-spridning samt lärande. Ange hur och när information om projektets resultat kommer att spridas och nyttiggöras av såväl projektets målgrupp som andra aktörer. Beskriv hur det kommuniceras att Stockholms läns landsting är medfinansiär.

Familjebostäder har redan många etablerade kommunikationskanaler. Projektet och förstudien kommer att börja kommuniceras omgående, och lokala organisationer och boende kommer att involveras allteftersom förstudien fortskrider.

Visar förstudien att det finns förutsättningar för genomförande av processen och verksamheten kommer det resultera i ett verkställande, vilket självfallet blir det mest synliga resultatet av projektet. Projektet involverar ett antal olika aktörer från olika sektorer som kommer ta med sig sin erfarenhet från projektet och sprida vidare i sina respektive kanaler och framtida projekt. Vid sammankomster kommer erfarenheterna från studien att delas med andra aktörer som är intresserade av liknande projekt, Region Stockholm kommer att presenteras som medfinansiär. Förhoppningen är att studien och ett senare eventuellt genomförande av projektet kommer kunna inspirera andra aktörer att starta liknande projekt. I allt tryckt material som produceras, så som slutrapport, kommer Region Stockholm att finnas omnämnd som medfinansiär.

Projektet kommer även att ha ett aktivt kunskaps och erfarenhetsutbyte med Vinnovaprojektet Odlande stadsbasarer och andra liknande satsningar.

Övriga upplysningar – Ange hur projektets resultat implementeras i ordinarie strukturer och arbetssätt. Beskriv förankringsprocessen hos berörda aktörer kring projektet.

1. Förstudiens syfte är att sjösätta projektet på rätt sätt, så att det övergår till att bli en normal verksamhet i Rinkeby och att det implementeras i FB:s ordinarie förvaltning för att bli en naturlig del av beståndet "kommersiella fastigheter". Verksamheten skall efter projekt slut bedrivas som ett ordinärt bolag, som AB eller KB.

2. Förstudiens syfte är även att i dialogsamtal med boende säkerställa rätt produktion ur såväl kommersiell (efterfrågestyrt) behov som ur ett ekonomiskt hållbart sätt. Partner i detta kommer att vara Folkets Hus i Rinkeby, en viktigt "influencer" i området med extremt god lokal kännedom.

3. Vidare kommer det i förstudien utredas möjligheten att lägga grunden för ett varaktigt utbildningsprogram i anslutning till verksamheten genom att söka samarbete med rätt utbildningsaktör, vilken kan tänkas "skräddarsy" en utbildning som kommer att attrahera intresserade från runtom regionen att komma till Rinkeby.

Region Stockholm

5.Kostnader och finansiering

Kostnadsslag	År 20 19	År 20 20	År 20	Totalt
Personalkostnader Lönekostnader för personer som direkt deltar i projektarbetet, både anställda av projektägare och externa personer.	100000	100000		200000
Externa tjänster (köpta tjänster) T ex konsulter och föreläsare, dvs kompetens som köps in utifrån.	250000	250000		500000
Möten, resor och logi T ex lokalkostnader, uppehälle osv.	25000	25000		50000
Material och utrustning T ex hyra av maskinell utrustning, byggmaterial osv.	-	-		0
Kommunikation och marknadsföring T ex trycksaker, digital kommunikation osv.	37500	37500		75000
Kontors- och administrativa utgifter T ex telefon, porto, datakommunikation osv.	37500	37500		75000
Summa totala kostnader	450000	450000	0	900000

Finansiering
I tabellen för finansiering redovisas både egen finansiering och medfinansiering. Finansiering ska, förutom per år, fördelas utifrån om det är kontant- eller direktfinansiering. Nedlagd tid i projekt får tillgodoräknas till högst 50% av den totala medfinansieringen.

Egen finansiering	År 20 19	År 20 20	År 20	Totalt
Kontanta medel Egna investerade pengar.	300000	300000		600000
Direktfinansiering T ex arbetsinsats (ideella insatser beräknas enligt schablonbelopp på 330 kr/timme), arbetsplats-, mötes- och konferenskostnader.	150000	150000		300000
Total egen finansiering	450000	450000	0	900000

Övrig medfinansiering Optimal Progress, PE, Svensk Akvaponik
Ange medfinansiärer.

Kontant medfinansiering Ange belopp.	-	-		0
Direkt medfinansiering T ex arbetsinsats, arbetsplats-, mötes- och konferenskostnader. Ange medfinansiärer och belopp.	50000	50000		100000
Total övrig medfinansiering	50000	50000	0	100000
Summa total finansiering	500000	500000	0	1000000

4. Underskrift – Behörig firmatecknare (den som har rätt att teckna avtal) för sökanden

2019-08-23		Lars Nylund
Datum	Underskrift	Namnförtydligande

Dina personuppgifter kommer endast att behandlas med koppling till ärendet/avtalet.
Läs mer om Region Stockholms riktlinjer för integritet och behandling av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen på www.sll.se/integritet.

Bilaga 1 – forts. sammanfattning

Mål 1. En tillgänglig region med god livsmiljö.

Hur kan Rinkebystråket och Rinkeby göras mer attraktivt för de som lever och verkar i området.

Mål 2. En öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region

Den tilltänkta verksamheten kommer att skapa arbetstillfällen i ett område där bristen på spdana är stor. Verksamheten kommer öka tillgängligheten till och kunskapen om hälsosam mat, vilket kan leda till förbättrad folkhälsa i ett område där folkhälsan är relativt låg.

Mål 3. En ledande tillväxt- och kunskapsregion

Projektet är tänkta att bidra till att öka regionens position som internationellt ledande inom Foodtech, och kan bli en internationell förebild hur det i städer går att skapa positiv utveckling genom att på ett konkret sätt kombinera arbetet med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Mål 4. En resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp

Lokal livsmedelsproduktion innebär inte bara kortare transportsträckor utan är även en viktig pusselbit i att öka regionens resiliens genom tryggad livsmedelsförsörjning.

Målet med förstudien är att utreda de tekniska, ekonomiska, organisatoriska och platsspecifika utmaningarna som ligger till grund för ett beslut att utveckla denna pilot-plattform, samt att utarbeta en hållbar plan för uppstart, genomförande och drift.

Familjebostäder har redan många etablerade kommunikationskanaler. Projektet och förstudien kommer att börja kommuniceras omgående, och lokala organisationer och boende kommer att involveras allteftersom förstudien fortskrider. I allt tryckt material som produceras, så som slutgiltig rapport, kommer Region Stockholm att finnas omnämnd som medfinansiär.

Bilaga 2 – forts. Koppling till kriterier för bidrag och regional nytta

Den regionala nyttan med lokal året-runt framställning och samverkan runt livsmedel är på många vis den samma som den lokala. Samma sociala och ekonomiska effekter kommer kunna uppnås i andra områden med liknande utmaningar i regionen. Gårdar på landsbygden kan använda sig av mycket av samma teknik som de urbana odlingarna och på så vis också vara aktiva året-runt producenter, och därmed ytterligare bidra till en ökad självförsörjning av livsmedel i regionen och minskad import. Småskaliga, men många, lokala och regionala "odlingsnav" och enskilda odlare som specialiserar sig på olika slags grödor och förädlade produkter kan, förutom att erbjuda ett varierat utbud, även skapa gemensamma lokala eller regionala produktlinjer av kombinerad framställning och samverkan.

Bilaga 3 – Bakgrund

Detta är en fråga många fastighetsägare arbetar med idag då de är bland de första som upplever de ekonomiska konsekvenserna av denna förändring; vakanta lokaler genererar inga hyresintäkter. Hur kan vi skapa livskraftiga stadsdelar med ett innehåll som tillgodoser invånarnas behov, bidrar till att lösa de lokala utmaningar som finns, och samtidigt är ekonomiskt hållbart?

Möjligheter med året-runt odling som ny affärsmodell i Sverige

I Sverige importeras varje år frukt och grönsaker för mellan 20- och 25 miljarder. Dessa frukter och grönsaker skulle, med de rätta tekniska och organisatoriska förutsättningarna kunna odlas lokalt, med vinst, i både staden och på landet, året runt i Sverige.

Traditionellt har det varit svårt eller omöjligt (beroende på gröda) för lokalt odlat att konkurrera med importerade grönsaker och frukter under vinterhalvåret, och i många fall även under sommarhalvåret, då storskaliga producenter i t.ex. Holland, Italien och Spanien kunnat erbjuda låga priser trots transportkostnader, då de har mer av både gratis ljus och gratis värme. Två av de stora kostnadsposterna vid odling på våra breddgrader under vintern.

Under de senaste 20 åren har det skett en enorm utveckling, både teknik och prismässigt, inom både belysning, styr- och reglersystem, hydroponisk/akvaponisk systemdesign, och andra innovationer som skapar förutsättningar för resurs- och energieffektiv produktion av livsmedel på relativt små ytor. Det har även hänt mycket på infrastruktur- och fastighetssidan när det gäller integrerade energisystem, tillvaratagning av spill- och gratisvärme, sol- och värmepumpsteknik och nya material och lösningar för isolerade transparanta klimatskal för växthussyfte.

Denna tekniska utveckling har skapat förutsättningar för att klimatskyddade odlingar i Sverige prismässigt kan börja konkurrera med importerade grönsaker och i vissa fall frukter, även under vintertid. Om aspekter läggs till så som hälsa, kvalitet, arom och hållbarhet, samt de ekonomiska fördelar som direktförsäljning lokalt, och B2B försäljning till restauranger och förädlare erbjuder, så finns en möjlighet för svenska odlare att kunna konkurrera både kvalitets- och prismässigt/ekonomiskt med de storskaliga internationella odlarna och grossisterna och därmed ta över stora delar av den årliga importmarknaden.

Bilaga 4. Visionsbild Rinkebystråket om 5 år

Vi ser framför oss hur en fysisk pilotanläggning kopplat till en samverkansplattform för året-runt produktion av livsmedel i Rinkeby skapar förutsättningar för ett nytt slags urbant entreprenörskap, där lokal odling, förädling och försäljning genererar både sysselsättning och intäkter till området, samt ett kontinuerligt utbud av hållbara livsmedel av hög kvalitet. Det skapar dessutom lokal samverkan och en rad synergieffekter med andra affärsområden och näringsidkare.

Ett pilotprojekt som samlar alla dessa förutsättningar sätter Rinkeby på kartan både nationellt och internationellt på ett sätt där området lyfts fram som ett föredömligt exempel som ligger i framkant när det gäller innovativ stadsutveckling, medborgardrivet entreprenörskap, hållbar matproduktion, framtidsjobb och positiv miljöpåverkan. Uppmärksamheten leder till att några fler framtidsinriktade aktörer väljer att förlägga sin verksamhet till Rinkeby vilket bidrar till en ökad dagbefolkning, som i sin tur skapar bättre förutsättningar för en levande stadsdel. Verksamheterna på stråket ökar kontaktytorna mellan de boende i Rinkeby och utomstående samt skapar arbetstillfällen för Rinkebyborna, vilket är en faktor som bidrar till att bryta segregationen. Invånarna i Rinkeby får tillgång till en publik mötesplats, hälsosam mat och känner stolthet över platsen.

Själva pilotanläggningen kommer att erbjuda ett antal arbetstillfällen som inkluderar arbetsbeskrivningar som idag knappt finns i landet men som kommer ha en allt större roll såväl nationellt som internationellt. Från akvaponikoperatörer och experter, process- och flödesprogrammerare för matproduktion till utbildare inom området, men också arbetsroller som vi är vana vid idag såsom lagermedarbetare, transportörer, köks- och serveringspersonal och systembiologer med kunskap om både fiskar, växter och datahantering.

Anläggningen som kommer vara en av de enda klimatskyddade året-runt odlingarna av denna karaktär, kommer att dra till sig besökare från hela landet som vill se och lära sig både om odling och förädling, och de tekniska aspekter som beror både fastigheten och odlingssystemen. Därför kommer guidade turer vara en del av arbetet och detta kommer att kopplas till de utbildningar inom området som kommer förläggas till Rinkeby. Något som kommer ha effekt på området i stort.

Bilaga 5 – forts. syfte och mål

Koppling till RUFS

Projektet i sin helhet anknyter till alla de fyra mål som finns i RUFS. Förstudien ämnar undersöka om det finns förutsättningar att genomföra projektet vilket har följande kopplingar till RUFS:

Mål 1. En tillgänglig region med god livsmiljö.

En av utgångspunkterna för projektet är platsutveckling; hur kan Rinkebystråket och Rinkeby göras mer attraktivt för de som lever och verkar i området? Ett genomförande innebär att innehållet på platsen förbättras och en bättre livsmiljö skapas; förhoppningen är att när nya aktiviteter tar plats och mötesplatser tillkommer skapas liv och rörelse vilket bidrar till ökad trygghet likväl som ökat framtidshopp. Vidare innebär en cirkulär, urban livsmedelsproduktion bättre utnyttjande av resurser och minskat behov av långväga transporter.

Mål 2. En öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region

Den tilltänkta verksamheten kommer skapa arbetstillfällen i ett område där bristen på sådana är stor och arbetslösheten hög. Andelen invånare med utländsk bakgrund i Rinkeby uppgår till 91,3%, möjligheten till arbets- samt utbildningstillfällen i området bidrar till att minska gapet inom förvärvsfrekvens mellan inrikes och utrikes födda. Likväl kan förutsättningarna för unga i området att gå vidare till studier eller arbete stärkas. Skapandet av en ny, unik mötesplats i området kan både stärka gemenskapen och därmed öka tilliten grannar emellan samt minska otryggheten såväl som möjliggöra interkulturella möten mellan människor från olika områden med olika bakgrund och livsstil. Verksamheten kommer öka tillgängligheten till och kunskapen om hälsosam mat, vilket kan leda till förbättrad folkhälsa i ett område där folkhälsan är relativt låg.

Mål 3. En ledande tillväxt- och kunskapsregion

Samverkan de olika aktörerna emellan bidrar till ett dynamiskt företagsklimat i regionen, och kan inspirera till nya konstellationer som skapar en stark och konkurrenskraftig region. Projektet är en del i framkant av den omvandling som sker mot grön tillväxt, klimat- och energismarta lösningar och ett kretsloppsinriktade samhälle – och kan bidra till att visa att ett sådant samhälle är möjligt och inte bara en utopi. Det bidrar till att öka regionens position som internationellt ledande inom Foodtech, och kan bli en internationell förebild hur det i städer går att skapa positiv utveckling genom att på ett konkret sätt kombinera arbetet med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Mål 4. En resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp

Projektet bidrar till en mer energi- och resurseffektiv stad där fastigheternas utsläpp möjliggör resurseffektiv, klimatvänlig livsmedelsproduktion. Lokal livsmedelsproduktion innebär inte bara kortare transportsträckor utan är även en viktig pusselbit i att öka regionens resiliens genom tryggad livsmedelsförsörjning.

Koppling till andra planer och program

Projektet har koppling till Region Stockholms projekt Kompetensarena Stockholm då det innehåller en komponent gällande utbildning och kompetensförsörjning till den framväxande arbetsmarknaden inom urban och semiurban inomhusodling. Idag finns ingen utbildning inom ämnet, men allteftersom att branschen växer kommer behovet av yrkesutbildning öka. Hur en sådan utbildning kan se ut och utvecklas kommer att undersökas i förstudien.

Projektet har en stark koppling till den svenska livsmedelsstrategin och bidrar till att uppfylla dess vision "Den svenska livsmedelskedjan år 2030 är globalt konkurrenskraftig, innovativ, hållbar och attraktiv att verka inom".

Projektet ligger även i linje med Sveriges Strategi för Levande Städer, som syftar till att skapa hållbara städer. I det övergripande målet anges att alla människor ska erbjudas en attraktiv livsmiljö, vilket projektet bidrar till. Vidare anges att "Helhetssyn i planeringen tillsammans med smarta lösningar bidrar till städer där människor kan leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt", vilket är en stor del av vad projektet går ut på; ett helhetsgrepp taget i samverkan mellan flertalet aktörer med målet att bidra till en attraktiv och trygg plats, med fokus på klimatsmart odling som ger tillgång till hälsosam mat.

Bilaga 6. – forts. Genomförande/ verksamhetsplan

Odlingstekniska aktiviteter:

- Identifiera och analysera olika odlings- och produktionssystem för klimatskyddad odling. Inklusive - Hydro- och akvaponisk systemdesign, belysning, styr-och reglersystem, uppvärmning/avkylning.
- Ta fram modeller för produktionskostnader och avkastning för odling av olika grödor/produkter- Inklusive; energikostnader, lokalkostnader, personalkostnader.
- Ta fram modeller för produktionskostnader och avkastning för akvaponiska system och fiskodling i kombination med frukt- och grönsaksodling
- Identifiera och analysera vilka grödor och förädlade produkter som har bäst kultur och marknadsmässiga förutsättningar i Rinkeby.

Lokal samverkan, lokal ekonomi och lokalt entreprenörskap.

- Genomföra en omvärldsanalys, vad finns att lära av andra projekt?
- Ta fram en modell på hur en lokal plattform som inrymmer både kommersiella, semikommersiella och privata aktörer kan se ut.
- Genomlysa digitala handelsplattformar för odlar- och beställarnätverk
- Identifiera tagare av produkter; restauranger, skolkök, privatpersoner m.fl.
- Undersöka personalbehov samt rekryteringsbehov
- Utreda utbildningsbehov och formulera program, finna samarbetspartner inom utbildning.
- Inleda ett lokalt dialogarbete kring lokala behov och önskemål, samt vad som är önskvärt att odla givet efterfrågan och kulturella preferenser.